

روزمرگی‌های یک محیطبان

حداکثر مدرک یک محیطبان کاردانی است

احمد بحری - **محیطبان**

● یک ماه بود که به‌عنوان محیطبان در اداره محیط‌زیست استخدام شده بودم و در این مدت در حال آموزش و توجیه‌شدن بودیم. اینکه وقتی متخلفی را دیدیم چگونه با او برخورد کنیم. البته این آموزش‌ها همگی به‌صورت تجربی بود که همکارانم به من یاد می‌دادند. نه کلاس آموزشی رسمی برای ما گذاشته بودند و نه کتابچه‌ای که بشود با آن از شرح وظایف یک محیطبان آگاه شد. آن سال‌ها سازمان محیط‌زیست برنامه مدونی برای آموزش محیطبانان تدارک ندیده بود و نتیجه‌اش مشکلات قضائی بود که برای بعضی از محیطبانان در سایر استان‌ها پیش آمده بود. محیطبانانی که فقط برای انجام وظیفه با شکارچیان تا دندان مسلح روبه‌رو می‌شدند و ناخودآگاه یک درگیری بین آنها پیش می‌آمد و در آخر، این محیطبان بود که محکوم می‌شد و باید به زندان می‌رفت. خوشبختانه با تدابیری که چند سال اخیر اندیشیده شده، آموزش محیطبانان جزء برنامه‌های مصوب قرار دارد و هر محیطبان در بدو استخدام بایستی یک دوره محیطبانی دوهفته‌ای را بگذارند. دوره‌ای که در آن قوانین حقوقی، نحوه به‌کارگیری سلاح، زندگی در شرایط سخت و سایر آموزش‌های لازم را ببیند. چند سالی بود که استخدام شده بودم اما هنوز در دوره محیط یانی شرکت نکرده بودم و این خلاً کاملاً احساس می‌شد چون در مواقع لزوم، نمی‌دانستم چه باید بکنم. به ما اسلحه سازمانی تحویل داده بودند ولی حتی نمی‌دانستیم چگونه باید آن را نظافت کنیم. سه ماه بعد از استخدام در کنکور کارشناسی ناپیوسته قبول شدم. من با مدرک کاردانی منابع طبیعی استخدام شده و برای اینکه بتوانم اطلاعاتم را به‌روز کنم و در جایگاه شغلی‌ام پیشرفتی داشته باشم خودم را به ادامه‌تحصیل ملزم کردم. چون با گذر زمان نیاز بود تا در تحصیلات دانشگاهی به مقاطع بالاتری بروم. تصمیم گرفتم رشته محیط‌زیست را برای ادامه تحصیل، انتخاب کنم و در همان سال در یکی از دانشگاه‌های اصفهان پذیرفته شدم و این‌اول راه بود تا آینده‌ام را رقم بزنم. کار من در محیطبانی به‌صورت شیفتی بود به این صورت که در ماه باید حداقل ۱۸ شبانه‌روز خدمت می‌کردم و مابقی را استراحت داشتم و آن‌موقع که من مجرد بودم موقعیت خوبی برابم پیش آمده بود تا بتوانم به اصفهان رفت‌وآمد داشته باشم. سه روز هفته را به اصفهان می‌رفتم و چهار روز دیگر را به محیطبانی و هفته‌ای فقط یک شب را در کنار خانواده‌ام بودم و این، فشار روحی زیادی به من وارد می‌کرد. ماه‌ها گذشت و این شرایط به حال قبل برگشت و من توانستم مدرکم را بگیرم و این مدت تلاش برای درس خواندن از نظر جایگاه سازمانی نتیجه‌ای برابم نداشت. یعنی دستورالعملی با بالا آمده بود که محیطبانان نمی‌توانند ادامه‌تحصیل دهند و حداکثر مدرک تحصیلی آنان که پذیرفته می‌شود همان مدرک کاردانی است! و این، ظلم آشکاری بود که به قشر محیطبان شده بود. در دانشگاه تعدادی از هم‌کلاسانم محیطبان بودند و آنها هم از این بخش‌نامه اطلاع داشتند و باعث شد اعتراض‌هایی را به سازمان ارائه دهیم و نتیجه‌اش بعد از چند سال لغو آن دستورالعمل بود. یک محیطبان طبق دستورالعمل باید در ماه ۱۸ شبانه‌روز در محیطبانی خدمت کند و ۱۲ روز، استراحت و این با هیچ‌یک از قوانین استخدای کشور متناسب نیست، حتی در یک دستورالعمل سازمانی ذکر نشده اضافه‌کاری یک محیطبان چگونه باید پرداخت شود.

گروه جامعه- معصومه اصغری:
تجرد زنان و مردان در همه دوره‌های انسانی به‌عنوان موضوعی پذیرفته شده وجود داشته است؛ اما تفاوت تعداد آن به‌خصوص در میان زنان به‌عنوان پایه اصلی باروری در جامعه افزایش می‌یابد، دیگر تنها یک انتخاب شخصی نیست. بنا بر آمار خام سرشماری نفوس و مسکن سال ۹۰ که هیچ تحلیلی به همراه ندارد، نزدیک به ۵۰۰هزار زن هرگز ازدواج‌نکرده تنها در فاصله سه گروه سنی ۳۵-۳۹، ۴۰-۴۴ و ۴۵-۴۹ سال بوده‌اند. همچنین طبق آمار علی‌اکبر محزون، مدیرکل دفتر آمار و اطلاعات جمعیتی سازمان ثبت احوال، یک‌میلیون و ۳۰۰ هزار مرد بالای ۳۵سال و زن بالای ۳۰ سال در کشور داریم که ۳۲۰ هزار نفر آنها پسر و ۹۸۰ هزار نفرشان دختر هستند. هرچند که زندگی و روابط انسان‌ها مثل این آمار خشک و بسته نیست و احتمال زیادی وجود دارد که این حدود یک‌میلیون دختر مجرد در فاصله سرشماری ۹۰ تا ۹۵ ازدواج کرده باشند، اما مسئله مهم، زنگ خطری است که به صدا درآمده است. روی این گزارش با دخترانی است که در محدوده تجرد قطعی قرار دارند، هیچ تجربه ازدواجی نداشته‌اند و احتمال مادر شدن را از دست می‌دهند. با محاسبه اینکه احتمال ازدواج و مادرشدن برای زنان در فاصله ۴۰ تا ۵۰ سال کمتر از سایر گروه‌های سنی است، طبق سرشماری سال ۹۰ که فعلاً برای همه ملاک است، نزدیک به ۵۰۰ هزار زن هرگز ازدواج نکرده در مناطق شهری، روستایی و غیرساکن از امتیاز مادر شدن محروم شده‌اند. در عین حال به شکل جزئی‌تر تعداد دخترانی که در سال ۹۰ در ۴۹ سالگی قرار داشته‌اند ۶۸ هزار و ۶۲۱ مورد بوده است که قاعدتا این‌ تعداد امروز از این مرز گذشته‌اند.

براساس سرشماری سال ۹۰، تعداد دختران هرگز ازدواج نکرده در مناطق روستایی در همه گروه‌های سنی بیش از دو میلیون و ۶۵۰هزار نفر بوده است اما سهم گروه‌های سنی ۳۵-۳۹، ۴۰-۴۴ و ۴۵-۴۹، ۱۲۳هزارو ۶۰۴ نفر بوده است که طبق قاعده فرصت‌های کمتری برای ازدواج داشته‌اند. اگر این عدد را در مقابل ۳۱۱هزار و ۵۰۶ دختر سه گروه سنی فوق در نقاط شهری قرار دهیم متوجه می‌شویم که جمعیت دختران هرگز ازدواج نکرده روستایی تقریباً نیمی از دختران هرگز ازدواج نکرده شهری است. این مقایسه می‌تواند یکی از نشانه‌های جمعیت عظیم مهاجرت مردان روستا‌به شهرها باشد که فرصت ازدواج را از دختران روستایی گرفته است. در این میان استان تهران با دارا بودن یک‌میلیون و ۵۴۸هزار و ۶۷۳ زن هرگز ازدواج نکرده در میان دختران ۱۰ تا ۵۰ سال و بالاتر در صدر این آمار قرار دارد. بعد از تهران استان‌های خراسان‌رضوی، خوزستان، فارس و اصفهان به ترتیب بیشترین تعداد دختران هرگز ازدواج نکرده را دارند. البته تعداد مردان هرگز ازدواج نکرده نیز در تهران با یک‌میلیون و ۹۸۱هزار ۷۷۶ نفر بالاترین آمار را داشته است. البته باید توجه داشت که آمار ارائه شده مربوط به چهار سال قبل است و این امید و احتمال بسیار زیاد است که دختران این گروه‌های سنی در آستانه تجرد قطعی فرصت ازدواج را یافته و از تقسیم‌بندی هرگز ازدواج‌نکرده‌ها خارج شده باشند. به همین دلیل شاید بهتر باشد آمار ازدواج زنان در سه گروه سنی ۳۵-۳۹، ۴۰-۴۴ و ۴۵-۴۹ طی سال‌های ۹۱، ۹۲ و ۹۳ را در این گزارش بیاوریم تا بدانیم چه تعدادی از زنان هرگز ازدواج نکرده در سرشماری سال ۹۰ ممکن است در این چهار سال ازدواج کرده باشند.

با این نگاه باید گفت که در سال ۹۱ در سه گروه سنی فوق ۲۳هزارو ۸۵ زن، در سال ۹۲ در همین سه گروه ۳۴هزار و ۳۴۹ زن و در سال ۹۳ نیز ۳۶هزارو ۷۹۸ زن ازدواج کرده‌اند که البته در آمار ثبت احوال مشخص نیست این ازدواج ثبت شده، ازدواج چندم این زنان بوده است اما احتمال این که تعدادی از آنها جزء این آمار باشند زیاد است. با این حساب می‌توان گفت، بیش از ۱۰۳هزار زنی که از این سه گروه سنی در فاصله سال‌های

دخترانی که مادر نمی‌شوند

۹۱ تا ۹۳ ازدواج کرده‌اند از آمار حدود ۵۰۰هزار زن هرگز ازدواج نکرده این سه گروه سنی در سرشماری سال ۹۰ کسر شده‌اند.

سیاست‌هایی که افسار گسیخت

بیشتر مردم اگر از سیاست‌های کلان جمعیتی دهه ۶۰ بی‌اطلاع باشند، حداقل اثرات آنها را در میان خانواده‌های خودشان و اطرافیانشان به خاطر دارند. سال‌هایی که داشتن بچه‌های بیشتر تبلیغ می‌شد و ارگان‌های دولتی به کارگران و کارمندانشان برای داشتن بچه‌های سوم و چهارم امتیازات زیادی می‌دادند. مثلاً وقتی من به‌عنوان فرزند سوم به دنیا آمدم اسم پدرم در لیست اولویت‌های مسکن در محل کارش قرار گرفت و یا کوپن‌های آن روزها برای خانواده‌های پر جمعیت یک امتیاز خاص و چاله پر کی بود. در دهه ۶۰ نرخ باروری و فرزندآوری در کشور ۶٫۴ فرزند به ازای هر زن ۱۵تا ۴۹ساله بود. سیاست‌هایی در برنامه پنج ساله اول توسعه تدوین و اجرایی شد تا نرخ باروری در اوایل دهه ۹۰ به ۴ فرزند برای هر زن ۱۵ تا ۴۹ ساله ایرانی برسد. اما متأسفانه با اشتباهاتی که در برنامه‌های کاهش جمعیتی بود، نرخ باروری در اوایل دهه ۷۰ به ۴ فرزند رسید و اهداف تعیین شده برنامه برای دهه ۹۰ در واقع ۲۰ سال زودتر از آن محقق شد و این روند کاهشی همین‌طور تا امروز ادامه یافت. دراین شرایط اگر روز جمعیت با این روند ادامه یابد، در سال ۱۲۲۵به صفر و پس

از آن به رقم منفی خواهد رسید و باید یادآوری کرد که در برآوردهای جمعیتی، نرخ جمعیت اولین عدد مهم برای یک کشور است.

چرا تجرد زنان بیشتر به نظر می‌آید؟

زنان به واسطه ماهیت وجودیشان، یک وظیفه نانوشته در جامعه و جمعیت دارند و آن همین تعهد طبیعی فرزندآوری است. یعنی اگر مادر بزرگ‌های ما میانگین ۶ تا ۱۲ فرزند را تجربه کردند و مادران ما تجربه میانگین ۶ تا ۱۲ فرزند را، حالا زنان این دوره باید این تعهد را با کاهش متناسب دوره خودشان ادامه دهند. در صورت ادامه‌نیافتن این چرخه که در آن دخترانی برای ادامه فرزندآوری وجود نداشته باشند، نرخ باروری افت می‌کند. در تعریف علمی از نرخ باروری گفته‌اند «تعداد فرزندان‌کی که هر خانم در طول دوران بالقوه باروری خود (۱۵ تا ۴۹ سال) به دنیا می‌آورد». با این تعریف می‌توانید تعداد دختران مجرد ازدواج‌نکرده اطرافتان را مرور کوتاهی کنید و ببینید که این نگرانی چقدر می‌تواند بزرگ باشد.

اگرچه حداقل در یک دهه اخیر که سن ازدواج تغییرات زیادی داشته، زنان مجرد که عموماً شاغل

زنان به واسطه ماهیت وجودیشان یک وظیفه نانوشته در جامعه و جمعیت دارند و آن همین تعهد طبیعی فرزندآوری است. یعنی اگر مادر بزرگ‌های ما میانگین ۶ تا ۱۲ فرزند را تجربه کردند و مادران ما تجربه میانگین ۳ تا ۶ فرزند را، حالا زنان این دوره باید این تعهد را با کاهش متناسب دوره خودشان ادامه دهند

و به همین دلیل باید عوارض و بیماری‌های ناشی از روابط جنسی پرخطر را هم به این موارد بیفزاییم.

با ناهید خدآرکمی، رئیس انجمن علمی مامایی و رئیس کارگروه بهداشت، سلامت و محیط‌زیست معاونت زنان و خانواده ریاست‌جمهوری، درباره کاهش نرخ باروری و ضررهای تجرد قطعی در مردان و به‌خصوص زنان صحبت کردیم و او این زنگ خطر را در ابعاد متفاوتی تشریح کرد. او معتقد است مراکز آمار و ثبت احوال، مجلس شورای اسلامی و سایر ارگان‌های مسئول در این سال‌ها، هشدارهای کاهش نرخ باروری را جدی نگرفته‌اند و می‌گویند: نباید صرفاً دختران را مؤثر و مقصر دانست و قطعاً پسر‌ها هم در این روند دخیل و تأثیرگذار هستند. آمار دقیقی از تعداد دختران و پسران در سن تجرد و دلایل عدم ازدواج با سایر مسائل مرتبط با این افراد وجود ندارد اما مسئله مهم این است که تجرد قطعی روی هر دو جنس تأثیر منفی دارد و اگرچه هر دو جنس را به آسیب‌های متعددی می‌کشاند اما درباره جنس زن این آسیب بیشتر است. وی معتقد است، نتیجه کاهش نرخ باروری همین رواج تجرد قطعی، مسائلی چون ازدواج سفید و روابط جنسی پرخطر

است. وی گفت: بسیاری از دختران و پسران برای فرار از مشکلات و انگ‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ترجیح می‌دهند خود را از قیدوبند ازدواج دور کنند و با مجرد بمانند یا به سمت این روابط بروند. البته برای همین مسئله یعنی رواج ازدواج سفید و روابطی که با تعاریف خاص شکل می‌گیرد، آماری وجود ندارد و هیچ مطالعه میدانی و کارشناسی‌شده‌ای روی آنها صورت نگرفته است تا وسعت و دامنه آن و عمق فاجعه را دریابیم و بتوانیم درباره آن درست فکر و برنامه‌ریزی درازمدت داشته باشیم. دلایل ازدواج نکردن یک زن در جامعه و مرکز آمار می‌توان حدس‌هایی از تعداد این واقعه در جامعه و میزان شیوع آن داشت و تنها اعلام نگرانی کرد. خدآرکمی موضوع تجرد قطعی برای خانم‌ها و ازدست‌دادن فرصت مادرشدن را از نظر سلامت جسمی و نیز بعد اجتماعی مورد‌ارزیابی قرار داد و گفت: اگرچه ازدواج نکردن و واردنشدن به زندگی زناشویی و تجرد قطعی برای هر دو جنس مرد و زن آسیب‌های زیادی دارد اما آسیب‌های جسمی و روانی خانم‌ها به دلیل شرایط فیزیکی آنها بیشتر است. تخمدان‌ها و هرمون‌ها در خانم‌هایی که ازدواج می‌کنند، کارکرد همیشگی خود را دارد و آنها را از انواع بیماری‌ها دور می‌کند. تعداد زیادی از خانم‌هایی که ازدواج نمی‌کنند فرصت باروری ندارند به انواع بیماری‌ها از جمله سرطان تخمدان و پستان و آندومتر دچار می‌شوند. وی می‌گوید زنانی که در تجرد قطعی هستند از نظر سلامت روان دچار آسیب‌های اساسی می‌شوند چراکه بدن خانم‌ها از یکی از پتانسیل‌های اصلی خود یعنی باروری و مادرشدن دور می‌ماند. یکی از همین آسیب‌های روانی و عاطفی، نداشتن خانواده و بروز عشق و علاقه و وابستگی‌های خانوادگی است. این علایق معمولاً به افراد، امید به زندگی و انگیزه می‌دهند و نبود آنها، جسم و روح افراد را از زندگی روزمره خسته و دچار یاس و ناامیدی می‌کند. خدآرکمی تأکید دارد که درمورد داشتن روابط جنسی، مردان نسبت به زنان آسیب بیشتری دارند و می‌افزاید:

زنان نوعی کنترل درونی دارند و سیستم بدنشان این اجازه را به آنها می‌دهد اما غلیظ جنسی در مردان بسیار بیشتر است. طبیعت فیزیکی آنها میل به ارتباط جنسی را بیشتر می‌کند و به همین دلیل احتمال تأمیل مردان مجرد به روابط جنسی ناآسالم و پرخطر بیشتر است و آنها بیشتر در معرض ابتلا به انواع بیماری‌های مقاربتی و سرطان‌های ناشی از آنها هستند. در کنار همه این مسائل باید خطر ابتلا به HIV را برای زن و مرد قرار داد که متأسفانه آمار کمی ندارد و عموماً در میان افرادی که آگاهی کمی دارند بیشتر اتفاق می‌افتد. وی تأکید دارد که برخی از تصمیم‌ها و قوانین بر بار این آسیب‌ها می‌افزاید و در توضیح آن می‌گوید: در قانون طرح تعالی جمعیت که متناسب با سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری تنظیم و کلیات آن در صحن علنی مجلس هم بررسی شده است، مسائل خطرناکی وجود دارد. یکی از این موارد قرارداد سن ازدواج ۱۸ تا ۲۲ سال برای زنان است. به این ترتیب هر دختری که از این سن بگذرد، مقابل نگاه‌های جامعه و در معرض انگ ترسیدگی و ترس تنهاماندن قرار می‌گیرد. این طرح اگرچه نقاط قوت زیادی دارد اما نقاط ضعف خطرناکی را هم در دل خود جای داده است. میل به ازدواج و فرزندآوری باید به شکل طبیعی در زن و مرد وجود داشته باشد و اتفاقاً به‌جای گرفتن انگشت اتهام به سمت زنان، باید بیشترین میزان کار فرهنگی و اجتماعی را روی پسران در سنین پایین و قبل از دوران جوانی داشته باشیم تا وظایف همسر و پدربودن و احترام به جنس مخالف را یاد بگیرند و بروز این مسئله نقش اساسی دارند، گفت: زنان خودشان در سنین بالاتر بتوانند از مهارت‌های خود استفاده کنند. وی با تأکید بر اینکه نباید تنها زنان را در کاهش نرخ باروری مقصر بدانیم و حتماً مسائل اجتماعی و مردان در بروز این مسئله نقش اساسی دارند، گفت: زنان خودشان قربانی این ماجرا هستند و به دلیل بروز این شرایط در جامعه از تجربیات شیرین زندگی یک زن محروم شده‌اند.

گزارش

خدا حافظی دست‌فروشان بازار پایتخت

● **ایسنا:** از صبح روز گذشته، طرح ساماندهی دست‌فروشان در منطقه بازار ۱۵خرداد با همکاری یگان امداد و یگان حفاظت شهرداری تهران آغاز شد. دیروز طرح گسترده شهرداری برای برخورد و ساماندهی بساط‌گستران و دست‌فروشان بازار بزرگ آغاز شد. در این طرح که از ساعت هفت صبح (شنبه) آغاز شد، مأموران یگان حفاظت شهرداری تهران به همراه مأموران یگان امداد مانع از بساط‌گستری دست‌فروشان این ناحیه شدند. به‌گونه‌ای که این اقدام شهرداری، اعتراضات گسترده دست‌فروشان را به همراه داشت. یکی از دست‌فروشان با بیان اینکه فقط دو هفته است که وضعیت بازار با وجود دست‌فروشان گسترده بغرنج شده است، گفت: مأموران شهرداری برای هر قطعه فضایی که دست‌فروشان در آن فعالیت می‌کنند، مبالغی را دریافت می‌کنند.

یکی از دست‌فروشان زن در منطقه بازار که اقدام به فروش وسایل و لباس‌های زنانه می‌کرد، با بیان اینکه کسبه نیز چندی است رکال‌های خود را از داخل مغازه به خیابان منتقل کرده‌اند، گفت: اینجای برای دست‌فروشان مناسب بود و فقط تعدادی دست‌فروش داشت. اما مدتی است به دلیل کسادشدن بازار، خود مغازه‌داران نیز اجناسشان را به شاگردهایشان می‌دهند تا در خیابان دست‌فروشی کنند و حالا همه چیز بر سر دست‌فروشان شکسته شده و خوب است برویم به جای آن حال، دزدی و موادفروشی کنیم. عابد ملکی شهردار منطقه ۱۲، از تداوم این طرح سخن گفته و در جمع خبرنگاران اظهار کرد: یکی از اقدامات شهرداری در راستای طرح انضباط شهری منطقه ۱۲، ساماندهی بساط‌گستران و دست‌فروشان بود که کسبه و مردم نیز بیشترین درخواست برای ساماندهی آنها را داشتند. وی با بیان اینکه طرح جمع‌آوری بساط‌گستران با هماهنگی یگان حفاظت شهرداری و یگان امداد در دستور کار قرار دارد، گفت: ما برای آنکه دست‌فروشان نیز بتوانند رزق حلال برای خانواده‌هایشان ببرند ایجاد شب‌بازار روز بازارهایی را در خیابان‌های مختلف پایتخت ازجمله صوراسرافیل در نظر گرفته‌ایم. وی با بیان اینکه ثبت‌نام از دست‌فروشان در شهرداری ناحیه ۲ منطقه ۱۲ در خیابان امام‌خیمینی آغاز شده است، ادامه داد: تاکنون ۷۰۰ دست‌فروش ثبت‌نام کرده‌اند تا در برنامه طرح ساماندهی شهرداری شرکت کنند. شهردار منطقه ۱۲ با بیان اینکه شهرداری تصمیم دارد فضاهای مناسبی را در زمان و مکان‌های مختلف به دست‌فروشان اختصاص دهد، گفت: این اقدام در راستای جمع‌آوری دست‌فروشان بازار صورت گرفته است. ملکی در پاسخ به برخی انتقادات دست‌فروشان مبنی بر دریافت وجه با عنوان باج از دست‌فروشان نیز، گفت: تعدادی از مأموران تخلقاتی داشتند و با دست‌فروشان برخورد نمی‌کردند که با مأموران خاطی برخورد و قرارداد برخی از آنان فسخ شد. وی در پاسخ به این سؤال که چرا تعداد دست‌فروشان در چند هفته اخیر افزایش یافته است، گفت: به دلیل فسخ قرارداد با پیمانکار قبلی به دلیل تخلفات مأموران‌اش، در انتخاب پیمانکار جدید، متأسفانه وقفه‌ای ایجاد شد که دست‌فروشان نیز از این وقفه استفاده کردند. وی با بیان اینکه از امروز به بعد با همکاری پلیس و مأموران شهربان، طرح ساماندهی دست‌فروشان بازار آغاز شده است، گفت: مأموران ما با گشت‌زنی در منطقه بازار، مانع از فعالیت دست‌فروشان خواهند شد و این دست‌فروشان می‌توانند ضمن ثبت‌نام در سامانه شهرداری، از شب‌بازار و روزبازارهایی که در مناطق مختلف شهر طراحی شده است، استفاده کنند.

سودوکو سخت ۱۴۱۷

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

سودوکو ۱۴۱۷

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

حل سودوکو سخت

۲	۶	۱	۷	۳	۵	۸	۹	۴
۸	۹	۴	۲	۱	۳	۷	۶	۵
۵	۷	۳	۸	۹	۶	۱	۲	۴
۷	۲	۶	۵	۸	۱	۴	۳	۹
۳	۸	۵	۴	۶	۹	۳	۷	۱
۴	۱	۹	۷	۲	۵	۸	۶	۳
۹	۳	۲	۱	۵	۷	۶	۴	۸
۶	۵	۸	۹	۴	۳	۲	۱	۷
۱	۴	۷	۳	۸	۹	۵	۶	۲

حل سودوکو ۱۴۱۶

۳	۸	۷	۱	۶	۵	۹	۴	۲
۵	۹	۴	۳	۲	۸	۱	۷	۶
۶	۱	۲	۷	۴	۹	۳	۵	۸
۷	۴	۶	۱	۳	۵	۸	۹	۲
۸	۵	۳	۴	۹	۶	۲	۱	۷
۹	۲	۱	۵	۸	۷	۴	۶	۳
۴	۸	۹	۵	۴	۷	۳	۱	۶
۱	۳	۵	۸	۷	۲	۶	۹	۴
۴	۷	۹	۶	۳	۱	۸	۲	۵

جدول ۲۴۱۹

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷
۲	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶
۳	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵
۴	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴
۵	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳
۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲
۷	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۸	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰
۹	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹
۱۰	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸
۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷
۱۲	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶
۱۳	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵
۱۴	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴
۱۵	۶	۵	۴	۳	۲	۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳

حضرت ابراهیم(ع)- عامل شایع بیماری‌های قلبی- علم ستاره‌شناسی ۸- روییدن- از الفبای انگلیسی- اولین قسمت دستگاه گوارش ۹- خش تصویر ویدئویی- مادر فریدون پیشدادی- فلزی برای گالوانیزه کردن آهن ۱۰- صد مترمربع- از باشگاه‌های بوندس لیگا- سجاده

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱														
۲														
۳														
۴														
۵														
۶														
۷														
۸														
۹														
۱۰														
۱۱														
۱۲														
۱۳														
۱۴														
۱۵														

عمودی:

۱- لایه‌ای از اتمسفر- تنظیم نور استودیو را در برنامه تلویزیونی برعهده دارد ۲- رود برآب مصر- از آثار معروف ویلیام شکسپیر- ترسناک ۳- موش خرما- دقت زیاد در جزئیات امری- لباس ۴- آدم فقیر و بی‌چیز در بساط ندارد- انبوه و متراکم- چشم‌انداز مغازه ۵- روان شدن- برتر از دیگران ۶- هواپیمای سبک بی‌موتور- میگرد- نام آذری ۷- زادگاه